

Kitabu cha Danieli - Nambari Thelathini na Sita

Uashiria wa Kinabii wa Nebukadneza: Kufunua Alama za Njia za Kihistoria za Harakati ya Wamillerite na Maono Yaliyotiwa Muhuri ya Mto Ulai

Jeff Pippenger
2023-12-31

Sura ya kwanza ya Danieli inawakilisha historia ya malaika wa kwanza na wa pili kuanzia tarehe 11 Agosti 1840 hadi tarehe 22 Oktoba 1844. Sura ya nne ya Danieli pia inashughulikia historia ya malaika wa kwanza na wa pili kuanzia mwaka 723 KK hadi tarehe 22 Oktoba 1844. Bila shaka, hili haliwezi kuonekana bila mbinu ya mvua ya mwisho ya "mstari juu ya mstari".

Nebukadneza, katika sura ya nne, ni ishara ya kinabii iliyo tata sana. Ni muhimu kujikumbusha kile anachowakilisha tunapoanza kuzingatia kufunuliwa kwa maono ya Mto Ulai katika historia ya William Miller. Ndoto ya pili ya Nebukadneza, sawasawa na ndoto ya pili ya William Miller, iliwakilisha “mara saba” za Walawi 26—mshipa wa kinabii unaoshona pamoja kitabu chote cha Danieli. Danieli alipotafsiri ndoto ya Nebukadneza ya sura ya nne, alimtahadharisha kuhusu hukumu inayokuja, na kwa kufanya hivyo aliwakilisha ujumbe wa malaika wa kwanza uliowasili katika historia wakati wa “wakati wa mwisho” mnamo 1798.

Wakati hukumu ambayo Nebukadneza alikuwa ameonywa kwamba itakuja ilipowasili, kuwasili huko kulikuwa kielelezo cha tarehe 22 Oktoba 1844, wakati hukumu ya uchunguzi ilipoanza. Katika sura ya nne, ujumbe wa onyo uliotolewa na Danieli, pamoja na kuwasili kwa hukumu kulikohusishwa na ujumbe huo wa onyo, zote mbili ziliwakilishwa na neno “saa”. “Saa” ya hukumu ya Nebukadneza iliwakilisha “saa” ya hukumu ya Mungu katika ujumbe wa malaika wa kwanza. Pia ilikuwa kielelezo cha “saa” ya sheria ya Jumapili, wakati hukumu ya utekelezaji ya Mungu inaanza. Sehemu ya sura ya nne ya Danieli inayowakilisha kuwasili kwa ujumbe wa malaika wa kwanza mnamo 1798, na kuwasili kwa malaika wa tatu mnamo tarehe 22 Oktoba 1844, ambayo inasimbolishwa na neno “saa,” kisha inarudiwa na kupanuliwa. Mbinu ya kurudia na kupanua ni mbinu ya kinabii inayotokea mara kwa mara katika unabii, hasa katika kitabu cha Danieli.

Mara Nebukadneza alipofika katika "saa" ya hukumu, zile "mara saba", ambazo ndizo zilizokuwa hukumu yake, zikaanza, na kama mfalme wa kaskazini, ndipo aliwakilisha hukumu iliyokuja juu ya ufalme wa kaskazini wa Israeli mwaka 723 K.K. Alippewa moyo wa mnyama, na mnyama ni ufalme katika unabii wa Biblia, na kuanzia 723 K.K. hadi 1798, aliwakilisha aina mbili za upagani ambazo mara nyingi ni mada ya kitabu cha Danieli.

Kwa siku elfu moja mia mbili na sitini, zikiwa uwakilishi wa miaka elfu moja mia mbili na sitini, aliiwakilisha nguvu ya uharibifu ya kipagani; kisha kwa siku nyingine elfu moja mia mbili na sitini, zikiwa ishara ya miaka elfu moja mia mbili na sitini, aliiwakilisha nguvu ya uharibifu ya kipapa. Kiini cha nguvu zote mbili za uharibifu kilikuwa kilekile, kwa maana upapa si chochote ila upagani uliovaa ungamo la Ukristo.

Katika "mwisho wa siku," ambayo ni ishara iliyotambuliwa katika Danieli sura ya kumi na mbili, inayowakilisha "wakati wa mwisho" mwaka 1798, ufalme wake ulirejeshwa kwake. Ushuhuda wa Danieli sura ya nne, na Roho ya Unabii, unabainisha kwamba wakati ufalme wake uliporejeshwa katika "mwisho wa siku," alikuwa mtu aliyeongoka. Kisha anakuwa ishara ya kinabii ya kweli nne muhimu. Anakuwa kiunganishi cha kinabii kati ya nguvu ya joka ya upagani, ambayo aliwakilisha katika nusu ya kwanza ya "nyakati zake saba," na nguvu ya mnyama, ambayo aliwakilisha katika nusu ya mwisho ya "nyakati zake saba." Kama ishara ya hizo nguvu mbili, akiwa amesimama kama ufalme uliorejeshwa mwaka 1798, basi anawakilisha nguvu ya uharibifu ya tatu (nabii wa uongo), ambayo ilipaswa kutawala kwa miaka sabini ya mfano, wakati kahaba wa Tiro alisahauliwa. Kama mfalme wa Babeli, Nebukadneza anawakilisha kiunganishi cha kinabii kati ya nguvu tatu ambazo zingekuwa Babeli ya kisasa katika siku za mwisho, na Babeli hiyo kisha inaiongoza dunia hadi Armagedoni.

Yeye pia aliwakilisha kuzaliwa kwa Marekani kama mnyama wa nchi, uliyoanza mwaka 1798 kama mwanakondoo, ulioashiriwa na uzoefu wake wa kuongoka. Wakati huohuo angewakilisha pembe mbili za mnyama wa nchi, ambazo, kama Ujamhuri na Uprotestanti, ziliwakilisha nguvu ya Marekani, ambayo ndiyo iliyoruhusu iwe taifa lililopendelewa zaidi duniani. Hata hivyo, mwishoni mwa miaka sabini ya kiishara, pembe hizo mbili zingewakilishwa kama Ujamhuri uliopotoka na Uprotestanti uliopotoka, huku pembe zote mbili zikiwa zimegawanywa katika makundi mawili. Pembe ya Ujamhuri ingejumuisha chama cha Democrats kilichopuuza waziwazi kanuni takatifu za Katiba, na chama cha Republican ambacho kilidai kuwa watetezi na mabingwa wa Katiba, lakini kwa kweli kilikana kanuni takatifu za Katiba, kikichagua mila na desturi zitawale kanuni zilizomo ndani ya hati hiyo takatifu.

Vyama hivyo viwili vilikuwa vikiwakilishwa na Masadukayo na Mafarisayo katika nyakati za Kristo. Roho ya Masadukayo na Mafarisayo ingeonekana pia katika pembe ya Uprotestanti mkengeufu, ambapo kundi moja likishikilia ibada ya Jumapili na jingine ibada ya Sabato. Hali ya kuongoka ya Nebukadneza katika "mwisho wa siku," mwaka 1798, inawakilisha ipasavyo Marekani, na pembe zote mbili za mnyama wa nchi. Alama zote tatu—mnyama wa nchi na pembe zake mbili—zilikuwa zimekusudiwa kubadilika kutoka kuwa kondoo hadi kuwa joka.

Nebukadneza, mwishoni mwa "nyakati zake saba," aliwakilisha kiungo kilichotambulisha ufalme wake halisi wa Babeli kuwa ishara ya Babeli ya kisasa katika siku za mwisho, ambayo inaundwa na joka, mnyama na nabii wa uongo. Alikuwa pia mwakilishi wa vipengele vitatu vya kinabii vinavyoakilishwa na mnyama wa nchi mwenye pembe mbili, ambaye hubadilika kutoka kuwa mwanakondoo hadi kuwa joka wakati wa miaka sabini ya kimfano ambapo kahaba wa Tiro amesahauliwa. Ni jambo la kina kwamba ufalme wake halisi ndio huo huo unaoashiria ufalme unaotawala kwa miaka sabini ya kimfano.

Ishara za Nebukadneza za sura ya nne zinapaswa kuwekwa juu ya sura ya kwanza. Wakati matumizi hayo yanapofanywa, huleta pamoja alama za njia za historia ya Wamileraiti, na kuthibitisha kweli kadhaa za maono ya Mto Ulai yaliyofunuliwa wakati huo. Msingi na nguzo kuu ya harakati ya Wamileraiti ulikuwa swali na jibu la Danieli sura ya nane, mistari ya kumi na tatu na kumi na nne. Swali lilikuwa, "Hata lini yatakuwa maono kuhusu sadaka ya kila siku, na kosa la

uharibifu, ili patakatifu na jeshi vitolewe vikanyagwe chini ya miguu?"

Katika mamia, iwapo si maelfu, ya maneno yaliyoongezwa katika Biblia, ni neno moja tu lililoongezwa, "sadaka," ambalo uvuvio unalitambua kuwa si sehemu ya maandishi. Neno hilo linapoondolewa ipasavyo, inabainika wazi kwamba "kile cha kila siku" na "uasi" ni nguvu mbili tofauti za kutia ukiwa. Dada White anaonyesha wazi kwamba neno "sadaka" liliongezwa kwa hekima ya kibinadamu na halihusiani na maandishi, na katika kifungu hicho hicho anaonyesha pia kwamba Wamileraiti walikuwa sahihi walipolitambua "kile cha kila siku" kuwa upagani. Vipengele vya kisarufi vilivyomo katika swali la aya ya kumi na tatu vilibainishwa kwa uangalifu na Kristo kupitia maandishi ya Dada White, na vinapoelekezwa na maandiko pamoja na maagizo ya ziada yaliyopewa kwa uvuvio, swali ni, "Hata lini maono kuhusu nguvu mbili za kutia ukiwa za upagani na upapa, zilizokuwa zikikanyaga chini mahali patakatifu na watu wa Mungu, yatadumu?"

Kwa hiyo, Nebukadneza anapowekwa katika "wakati wa mwisho," mwaka 1798, anamwakilisha mtu aliyeongoka na hivyo anawakilisha "wenye hekima" ambao wangeelewa nguzo kuu na msingi wa Uadventista. Uongofu wake unawatambulisha "wenye hekima" wanaoelewa "ongezeko la maarifa" lililiondolewa muhuri wakati huo, lakini ishara yake ya kinabii yenyewe inaonyesha moja kwa moja historia ambayo ndiyo mada ya swali: "ni kwa muda gani maono ya nguvu iharibuyo ya upagani na upapa, ambayo yangeikanyaga chini watu wa Mungu (jeshi), na patakatifu pa Mungu, yangedumu?" Kama ishara ya "bikira mwenye hekima" anayeielewa "ongezeko la maarifa," anamwakilisha William Miller, kwa maana Miller ndiye ishara ya wale waliokuwa "wenye hekima" katika historia iliyoanza katika "wakati wa mwisho," mwaka 1798.

Nebukadneza ni ishara ya alama ya njia ya "wakati wa mwisho," na inapowekwa sambamba na sura ya kwanza, yeye pia anawakilisha ujio wa malaika wa kwanza wakati huo, kwa kuwa katika sura ya nne, "saa" ambayo Danieli anampa Nebukadneza ujumbe wa onyo inaashiria wakati malaika wa kwanza alipowasili, na huo ulikuwa mwaka 1798. "Saa" ambayo hukumu ya Nebukadneza ilifika, iliwakilisha "saa" ya mwanzo wa hukumu ya uchunguzi ya Mungu tarehe 22 Oktoba 1844. Alama za njia zinazozalishwa na ishara ya Nebukadneza katika sura ya nne ni 723 KK, 538, 1798 (wakati wa mwisho) na 22 Oktoba 1844.

Alama za njia za historia ya Wamileraiti katika Danieli sura ya kwanza, zinaanza na Yehoyakimu, ambaye ni ishara ya kutiwa nguvu kwa ujumbe wa kwanza uliowasili katika "wakati wa mwisho," mnamo 1798. Kutuwa nguvu kwa ujumbe wa kwanza, kunakowakilishwa na Yehoyakimu, kunaashiria tarehe 11 Agosti, 1840. Kutekwa kwa Yehoyakimu kunaanzisha miaka sabini ya utawala wa Babeli, inayomalizika kwa amri ya Koreshi. Sura ya kwanza ya Danieli inatambua mchakato wa majaribio wenye hatua tatu, unaowakilishwa kama jaribio la lishe, kisha jaribio la kuona linalokamilika kwa jaribio la lakmusi. Majaribio hayo matatu yanawakilisha tarehe 11 Agosti, 1840, wakati malaika hodari ambaye si mwingine ila Yesu Kristo mwenyewe, alishuka kutoka mbinguni akiwa na kitabu kidogo ambacho watu wa Mungu walipaswa 'kula', kama vile Danieli na wale watatu waaminifu walivyochagua kula mlo wa mboga badala ya mlo wa Babeli.

Jaribio la pili la mchakato huo liliwakilisha udhihirisho wa kukataliwa kwa ujumbe wa Miller na makanisa ya Kiprotestanti (ujumbe wa malaika wa kwanza), wakati ambapo palionekana utofauti

kati ya harakati ya Wamileraiti na makanisa ya Kiprotestanti ambayo wakati huo yalianza jukumu lao la kinabii kama Uprotestanti murtadi. Tofauti kati ya madaraja hayo mawili ilikuwa dhahiri kama vile miili ya Danieli na wale watatu ilivyoonekana mizuri zaidi na minono kwa sababu ya kula chakula cha mbinguni, badala ya lishe ya Kibabeli. Tofauti hiyo ilionekana wazi mwishoni mwa mwaka wa kibiblia wa 1843 (Aprili 19, 1844), wakati kipindi cha kukawia cha mfano wa wanawali kumi kilipowadia.

Jaribio la tatu, ambalo lilikuwa kipimo cha kweli, liliwakilisha tarehe 22 Oktoba 1844, wakati ambapo, baada ya miaka mitatu, "saa" ilifika ambapo Nebukadneza mwenyewe aliamua na kutangaza kwamba Danieli na wale watatu waaminifu walikuwa "mara kumi" bora kuliko wenye hekima wa Babeli. Kuweka sura ya nne ya Danieli juu ya sura ya kwanza kunatoa alama za njia za historia ya Wamileriti kuanzia "wakati wa mwisho" mwaka 1798; kutiwa nguvu kwa ujumbe wa malaika wa kwanza tarehe 11 Agosti 1840; kivunjiko cha kwanza cha matumaini tarehe 19 Aprili 1844; na kivunjiko kikuu cha matumaini tarehe 22 Oktoba 1844.

Zaidi ya kubainisha alama mahususi za njia katika historia ya Wamileraiti, sura hizo mbili zinapounganishwa "mstari juu ya mstari," zinaonyesha ujumbe wa malaika wa kwanza, zinatambua mamlaka mbili za kusababisha ukiwa ambazo ndizo mada ya fundisho la msingi la siku elfu mbili na mia tatu, na pia mchakato wa majaribu wa hatua tatu wa Danieli sura ya kumi na mbili unaotokea kila mara wakati kitabu cha Danieli kinapovunjwa muhuri.

Wanatambua pia kwamba Nebukadneza, akiwa ishara ya wenye hekima mnamo 1798, anapohusianishwa na ndoto yake ya pili katika sura ya nne, anamwakilisha William Miller, ambaye harakati yake iliyokuja kuwa pembe ya kweli ya Kiprotestanti. Kazi ya William Miller, ambayo inawakilisha kweli za msingi za Uadventista, imeonyeshwa kwenye mabao mawili ya Habakuki, na Mungu aliongoza katika uandaaji wa mabao hayo mawili matakatifu.

Kulikuwa na kweli kadhaa za kinabii ambazo Miller hakuziona kwa usahihi kwa sababu mtazamo wake wa historia ya kinabii ulimzuia kutambua kwamba kuna nguvu tatu za uharibifu; si upagani tu (yule joka), Upapa (yule mnyama), bali pia Uprotestanti uliopotoka (yule nabii wa uongo). Kwa maongozi ya Mungu, ule ufahamu wa kinabii wa Miller, uliokuwa umewekewa mipaka na mtazamo wake wa kihistoria, haukuwakilishwa juu ya mabao mbili takatifu za Habakuki.

Ndoto ya pili ya Nebukadneza katika sura ya nne ya Danieli, inawakilisha ndoto ya pili ya William Miller. Ndoto zote mbili zinahusu "nyakati saba," na ndoto ya Miller inaonyesha kwamba kukataliwa kwa kazi yake kulianza mwaka 1863, na kuongezeka hadi Mwito wa Usiku wa Manane. Ndoto zote mbili zinamalizika kwa ufalme kurejeshwa baada ya kipindi cha kutawanyika. Kwa sababu hii, tutaangalia ndoto ya pili ya Miller kabla ya kuzingatia moja kwa moja maono ya Mto Ulai ambayo muhuri wake uliondolewa mwaka 1798.

Niloota kwamba Mungu, kwa mkono usioonekana, alinitumia kisanduku kilichotengenezwa kwa ustadi wa ajabu, chenye urefu wa takriban inchi kumi, na pana yake ikiwa mraba wa inchi sita, kikiwa kimefanywa kwa mpingo na lulu zilizochomekwa kwa ustadi wa ajabu. Kwa kisanduku hicho kulikuwa na ufunguo umeambatanishwa. Mara moja nikauchukua ufunguo nikafungua kisanduku, na, kwa mshangao na kustaajabu kwangu, nikakikuta kimejaa kila aina

na ukubwa wa vito, almasi, mawe ya thamani, na sarafu za dhahabu na fedha za kila ukubwa na thamani, vikiwa vimepangwa kwa uzuri katika sehemu zao mbalimbali ndani ya kisanduku; na kwa mpangilio huo vikaakisi mwanga na utukufu uliolingana tu na ule wa jua.

Nilidhani si wajibu wangu kufurahia mandhari hii ya ajabu peke yangu, ingawa moyo wangu ulifurika furaha kwa mng'ao, uzuri na thamani ya yaliyomo. Hivyo nikaweka kitu hicho juu ya meza ya katikati chumbani kwangu na nikatangaza kwamba yeyote aliyetamani angeweza kuja na kuona mandhari yenye utukufu na mng'ao mkubwa kuliko yote kuwahi kuonwa na mwanadamu katika maisha haya.

Watu walianza kuingia, mwanzoni wakiwa wachache, lakini idadi ikaongezeka hadi kuwa umati. Walipotazama kwa mara ya kwanza ndani ya kisanduku cha vito, walistaajabu na kupiga kelele za furaha. Lakini watazamaji walipozidi, kila mmoja akaanza kuvichezea vito, akivitoa kwenye kisanduku na kuvisambaza juu ya meza. Nikaanza kufikiri kwamba mmiliki angehitaji kisanduku na vito hivyo tena kutoka mikononi mwangu; na ikiwa ningeviacha visambae, nisingeweza kuvirudisha mahali pake ndani ya kisanduku kama hapo awali; nami nikahisi kwamba nisingeweza kamwe kuukabili uwajibikaji huo, maana ungekuwa mkubwa mno. Ndipo nikaanza kuwaomba watu wasiviguse, wala wasivitoe kwenye kisanduku; lakini kadiri nilivyoendelea kuwaomba, ndivyo walivyo zidi kuvisambaza; na sasa vilionekana kusambazwa kote chumbani, sakafuni na juu ya kila samani iliyomo chumbani.

Kisha nikaona kwamba miongoni mwa vito halisi na sarafu halisi walikuwa wametawanya wingi usioweza kuhesabika wa vito bandia na sarafu zilizoghushiwa. Nilikasirishwa sana na mwenendo wao wa aibu na ukosefu wa shukrani, nikawakemea na kuwalaumu kwa hilo; lakini kadiri nilivyo zidi kukemea, ndivyo walivyo zidi kutawanya vito bandia na sarafu bandia miongoni mwa vile halisi.

Kisha nikakasirika sana rohoni mwangu na nikaanza kutumia nguvu za mwili kuwafukuza nje ya chumba; lakini nilipokuwa nikimfukuza mmoja, watatu wengine waliingia na kuleta uchafu na vipande vidogo vya mbao na mchanga na kila namna ya takataka, hadi zikafunika vito vyote vya kweli, almasi na sarafu, hivyo vyote vikawa havionekani kabisa. Wakalirarua pia sanduku langu la vito vipande vipande na kulitawanya miongoni mwa takataka. Nilidhani hakuna mtu aliyejali huzuni yangu wala hasira yangu. Nilikata tamaa kabisa na kuvunjika moyo, nikaketi chini nikalia.

Nilipokuwa nalia na kuomboleza kwa ajili ya hasara yangu kubwa na uwajibikaji wangu, nilimkumbuka Mungu, nikamwomba kwa dhati kwamba anitumie msaada. Papo hapo mlango ukafunguka, na mtu akaingia chumbani, watu wote wakaondoka humo; naye, akiwa na brashi ya vumbi mkononi, akafungua madirisha, akaanza kufagia vumbi na takataka kutoka chumbani.

Nilipaza sauti nikamwambia ajizuie, kwa kuwa kulikuwa na baadhi ya vito vya thamani vilivyotapakaa miongoni mwa takataka.

Aliniambia 'usiogope,' maana 'angewatunza.'

Kisha, alipokuwa akipukuta uchafu na takataka, vito vya bandia na sarafu bandia, vyote vilipaa na kutoka dirishani kama wingu, na upepo ukavipeperusha mbali. Katika msukosuko huo nilifumba macho kwa muda mfupi; nilipofumbua macho, takataka zote zilikuwa zimetoweka. Vito vya thamani, almasi, na sarafu za dhahabu na fedha vilikuwa vimetapakaa kwa wingi kote chumbani.

Kisha akaweka mezani kibanduku, kikubwa sana na kizuri zaidi kuliko kile cha awali, akakusanya vito, almasi na sarafu kwa makonzi, akavitupa ndani ya kibanduku mpaka hakusalia hata kimoja, ingawa baadhi ya almasi hizo hazikuzidi ukubwa wa ncha ya pini.

Kisha akaniita na kusema, 'Njoo uone.'

"Nilipoangalia ndani ya sanduku la vito, macho yangu yalipofushwa na mwonekano huo. Viling'aa mara kumi kuliko utukufu wao wa zamani. Nilidhani vilikuwa vimesuguliwa kwenye mchanga na nyayo za wale watu waovu waliokuwa wamevisambaratisha na kuvikanyagia mavumbini. Viliwekwa kwa mpangilio mzuri ndani ya sanduku, kila kimoja mahali pake, bila kuonekana juhudi zozote za yule mtu aliyevitupia humo. Nilipiga kelele kwa furaha kuu, na kelele hiyo iliniamsha." Maandishi ya Mapema, 81-83.

Tutashughulikia ndoto ya Miller katika makala ijayo.

Ifuatayo ni utangulizi wa ndoto ya pili ya William Miller, ulioandikwa na James White alipoichapisha ndoto ya Miller katika Advent Herald.

Ndoto ifuatayo ilichapishwa katika Advent Herald, zaidi ya miaka miwili iliyopita. Kisha nikaona kwamba iliainisha waziwazi uzoefu wetu wa zamani wa Marejeo ya Pili, na kwamba Mungu alitoa ndoto hiyo kwa manufaa ya kundi lililotawanyika.

Miongoni mwa ishara za kukaribia kwa siku kuu na ya kuogofya ya Bwana, Mungu ameweka ndoto. Tazama Yoeli 2:28-31; Matendo ya Mitume 2:17-20. Ndoto zinaweza kuja kwa njia tatu; kwanza, 'kupitia wingi wa shughuli.' Tazama Mhubiri 5:3. Pili, wale walio chini ya roho chafu na udanganyifu wa Shetani, wanaweza kupata ndoto kwa ushawishi wake. Tazama Kumbukumbu la Torati 8:1-5; Yereimia 23:25-28; 27:9; 29:8; Zekaria 10:2; Yuda 8. Na tatu, Mungu siku zote amewafundisha, na bado anawafundisha watu wake kwa kiasi fulani kwa ndoto, ambazo huja kwa njia ya malaika na Roho Mtakatifu. Wale wanaosimama katika nuru iliyo wazi ya ukweli watatambua Mungu anapowapa ndoto; na hao hawatadanganywa wala kupotoshwa na ndoto za uongo.

'Naye akasema, Sikilizeni sasa maneno yangu; ikiwa yupo nabii miongoni mwenu, mimi Bwana nitajidhihirisha kwake katika maono, nami nitasema naye katika ndoto.' Hesabu 12:6. Yakobo akasema, 'Malaika wa Bwana alinena nami katika ndoto.' Mwanzo 31:2. 'Naye Mungu akamjia Labani Mwaramu katika ndoto usiku.' Mwanzo 31:24. Someni ndoto za Yusufu, [Mwanzo 37:5-9], kisha hadithi ya kuvutia ya utimilifu wake huko Misri. 'Huko Gibeoni Bwana alimtokea Solomoni katika ndoto usiku.' 1 Wafalme 3:5. Sanamu ile kubwa yenye umuhimu ya sura ya pili ya Danieli ilionyeshwa katika ndoto, vivyo hivyo pia wale wanyama wanne, n.k., wa sura ya saba. Herode alipotaka kumwangamiza Mwokozi mchanga, Yusufu akaonywa katika ndoto akimbilie Misri. Mathayo 2:13.

'Na itakuwa katika siku za mwisho, asema Mungu, nitamimina Roho yangu juu ya wote wenye mwili; na wana wenu na binti zenu watatabiri, na vijana wenu wataona maono, na wazee wenu wataota ndoto.' Matendo ya Mitume 2:17.

Karama ya unabii, kwa njia ya ndoto na maono, hapa ni tunda la Roho Mtakatifu, na katika siku za mwisho itadhihirishwa kwa kiasi cha kutosha ili kuwa ishara. Ni mojawapo ya karama za Kanisa la Injili.

'Naye alitoa wengine kuwa mitume; na wengine MANABII; na wengine wainjilisti; na wengine wachungaji na walimu; kwa kuwakamilisha watakatifu, kwa kazi ya huduma, kwa kujenga mwili wa Kristo.' Waefeso 4:11-12.

"Na Mungu ameweka wengine katika kanisa, kwanza mitume, wa pili MANABII,' n.k. 1 Wakorintho 12:28. 'Msidharau UNABII.' 1 Wathesalonike 5:20. Tazama pia Matendo 13:1; 21:9; Warumi 7:6; 1 Wakorintho 14:1, 24, 39. Manabii au unabii ni kwa ajili ya kuijenga kanisa la Kristo; wala hakuna ushahidi unaoweza kutolewa kutoka kwa neno la Mungu kwamba walipaswa kukoma kabla ya wainjilisti, wachungaji na walimu kukoma. Lakini mleta pingamizi asema, 'Kumekuwa na maono na ndoto nyingi za uongo kiasi kwamba siwezi kuamini chochote cha namna hiyo.' Ni kweli kwamba Shetani ana bandia yake. Daima amekuwa na manabii wa uongo, na hakika tunaweza kuwatarajia sasa katika saa yake ya mwisho ya udanganyifu na ushindi. Wale wanaokataa ufunuo maalum wa namna hii kwa sababu bandia ipo, wanaweza kwa mantiki ile ile kwenda mbali zaidi na kukana kwamba Mungu aliwahi kujidhihirisha kwa mwanadamu katika ndoto au maono, kwa kuwa bandia imekuwapo daima."

Ndoto na maono ni njia ambayo Mungu ameji funua kwa mwanadamu. Kupitia njia hii alinena na manabii; ameweka karama ya unabii miongoni mwa karama za kanisa la injili, na amezihesabu ndoto na maono pamoja na ishara nyingine za 'SIKU ZA MWISHO.' Amina.

"Lengo langu katika maelezo ya hapo juu limekuwa kuondoa pingamizi kwa msingi wa Maandiko, na kuandaa mawazo ya msomaji kwa yale yanayofuata." James White.